

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/22/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8616200268
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8616200268.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Jany Burešovej, v spore žalobkyne H. Ľ. B., K. XX.X.XXXX, O. W. XX, XXX XX R., zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, AK Svidník, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 911,42 eura, takto o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2C/11/2016-34 zo dňa 28.11.2016

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala proti žalovanému primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 911,42 eura. V dôvodoch žaloby uviedla, že v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/422/2013, o zaplatenie 911,42 eura s prísl. bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľky úspešná. Žalobcom bol terajší žalovaný, pričom súd rozsudkom sp. zn. 5C/422/2013 z 15.4.2015, ktorý sa stal právoplatným dňa 16.5.2015 žalobu zamietol. V pôvodnom konaní bol žalovaný neúspešný, pretože nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď od nej ako spotrebiteľky požadoval bez právneho dôvodu sumu 911,70 eura, vrátane trov právneho zastúpenia, aby tak maximalizoval zásah do jej majetkovej sféry. Za porušenie spotrebiteľských práv preto žiada, aby jej súd priznal primerané finančné zadosťučinenie, ktoré má naplniť požiadavku účinného sankčného odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza právnej normy, finančné zadosťučinenie požaduje v takej výške, o akú sa žalovaný sa snažil bezdôvodne pripraviť v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C 422/2013, t.j. vo výške 911,42 eura.

Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný žiadal žalobu zamietnuť, majúť za to, že žalobkyňa ani v minimálnom rozsahu neuniesla dôkazné bremeno uplatneného nároku, keďže v žiadnom svojom konaní neuplatňovala porušenie svojich práv alebo povinností. Túto právnu skutočnosť, t.j. predchádzajúce úspešné uplatňovanie práv a povinností si mylne zamieňa s tým, že medzi účastníkmi prebehlo konanie o zaplatenie žalovanej sumy. Podanie žaloby bolo v relevantnom čase prípustné a podanie takejto žaloby nie je možné považovať za porušenie zákona.

Z vykonaného dokazovania súd zistil existenciu skutkových tvrdení o výsledkoch konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/422/2013 tak, ako boli uvedené v žalobe. Súd v konaní

5C/422/2013 žalobu žalovaného, ktorý v konaní bol v pozícii žalobcu, zamietol, predovšetkým z dôvodu, že pohľadávka bola premlčaná. Z dôvodov rozsudku vyplynulo aj to, že zmluvu posúdil ako absolútne neplatný právny úkon. Obsahovala údaje o ročnej úrokovej sadzbe vo výške 70,01 % ročne, čo je hrubo odporujúce dobrým mravom. Zmluva nemala ani náležitosti vyžadované zákonom č. 258/2001 Z.z. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že predpoklady pre uplatnenie finančného zadosťučinenia boli dané, žalobkyňa na súde úspešne porušenie práva uplatnila, preto má nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Podľa súdu jej jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného života. Žalobkyňa bola vystavené nedôvodne psychickému vypätiu zo strany žalovaného v dôsledku jeho konania a zavádzania ako spotrebiteľa. Súd uviedol, že výška primeraného finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu a nemožno ju objektívne preukázať. Za primerané finančné zadosťučinenie mal sumu vo výške 500 eur. Táto suma je satisfakciou za stav, ktorý žalobkyňa musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Preto, vzhľadom na okolnosti, priznal finančné zadosťučinenie vo výške 500 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Pri právnom posúdení súd vychádzal z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a z ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „CSP“).

2. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, podal odvolanie žalovaný, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP. Podľa žalovaného nárok na finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je možné priznať len za predpokladu, že je ustálený stav, že došlo k porušeniu povinnosti predávajúceho podľa tohto zákona, alebo podľa osobitného predpisu. Podľa žalovaného rozhodnutie vo veci 5C 422/2013 nie je rozhodnutím v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. V jeho výroku sa neuvádza, akú povinnosť a aké ustanovenia zákona č. 250/2007 Z.z. alebo iného predpisu mal žalovaný porušiť. Po skutkovej stránke ani nebolo v konaní preukázané, že by boli podmienky pre priznanie finančného zadosťučinenia splnené. Súd za porušenie povinnosti žalovaného označil podanie žaloby na súd, v súvislosti s čím mala žalobkyňa vzniknúť ujma. Záver súdu je pochybný, s podaním žaloby žalobkyňa žiadna ujma objektívne vzniknúť nemohla, keďže u sporov zo spotrebiteľských zmlúv je súd ex offa povinný prihliadať na všetky skutočnosti v prospech spotrebiteľa, podanie žaloby na súd nie je porušením žiadnej povinnosti, ale výkonom práva na súdnu ochranu. Žalovaný napadol tiež závery súdu prvej inštancie ohľadne výšky priznaného nároku. Závery súdu nepreukazujú ani nezodôvodňujú výšku finančného zadosťučinenia. Nie je zrejmé, ako súd ku konkrétnej sume dospel. Namietal taktiež nepreskúmateľný výrok o náhrade trov konania. Podľa rozhodnutia súdu žalobca nemal plný úspech vo veci a nie je preto zrejmé, na základe ktorého ustanovenia má mať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu, ako bolo napadnuté, vrátane konania, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o existencii dôvodov pre zrušenie napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom bol odvolaním napadnutý.

5. Odvolaním nebol napadnutý výrok, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Nebolo preto oprávnením odvolacieho súdu, ani jeho povinnosťou podrobiť zamietavý výrok prieskumu. Zamietavý výrok nadobudol právoplatnosť.

6. Vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku bola odvolacia argumentácia žalovaného koncentrovaná na to, že nebola splnená podmienka na priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, nakoľko žalobkyňa nedisponuje rozhodnutím, v ktorom by bolo konštatované porušenie jej práva spotrebiteľa a z rozsudku nie je zistiteľné, ako súd prvej inštancie dospel k výške priznaného nároku.

7. Z dôvodov, pre ktorá bola žaloba podaná, vyplýva tvrdenie žalobkyne o úspešnom uplatnení porušenia svojho práva v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/422/2013. Podľa nej bola

naplnená hypotéza právnej normy umožňujúca jej žiadať, aby súd uložil žalovanému zaplatiť jej sumu, ktorú žalobným petitom ako finančné zadosťučinenie kvantifikovala - 911,42 eura. Podľa žalobkyne má byť žiadaným zadosťučinením naplnená požiadavka účinného, sankčného a odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať funkciu aj relutárnu.

V konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/422/2013 sa žalovaný (tam žalobca) domáhal voči žalobkyni (tam v pozícii žalovanej) nároku zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej dňa 25.5.2010, išlo k nárok zo zmluvy spotrebiteľskej. Žalobkyňa už vo vyjadrení k žalobe namietala disproporcie v rozsahu sumy, ktorá bola ako istina poskytnutého úveru uvedená v zmluve, v pomere k sume, ktorú dostala, v počte splátok, uviedla výhrady k zmluvnej odmene za „posun splátok“, poukázala na rozpory vo vyčíslení splátok, predraženosť úveru, rozpor s dobrými mravmi, pričom k vyjadreniu predložila dôkazy k svojim tvrdeniam vo forme korešpondencie so žalovaným - veriteľom zo zmluvy. Na neprijateľné zmluvné podmienky ročnú úrokovú sadzbu 70,01 % poukázala opakovane aj cestou svojho zástupcu.

Je pravdou, že žaloba bola zamietnutá z dôvodu premlčania. U nárokov uplatnených zo zmlúv uzavretých so spotrebiteľom musí súd v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa prihliadať ex offo na premlčanie. Ak súd zamietá žalobný návrh pre premlčanie, nepreskúmava ho po stránke vecnej. Uvedená zásada je odrazom procesnej ekonómie konania pred súdom, čo však neznamená, že by táto zásada vylučovala to, aby súd, ako to bolo aj v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník sp. zn. 5C/422/2013 v dôvodoch zamietnutia okrem premlčania zdôraznil aj existenciu takej podmienky v zmluve, konkrétne ročnej úrokovej sadzby úveru 70,01%, na ochranu pred ktorou má spotrebiteľ právo. Iný ako tento výklad by bol v rozpore s ochranou, ktorá je spotrebiteľom zákonnou úpravou poskytovaná.

Nezodpovedá preto realite tvrdenie žalovaného o nesplnení predpokadu pre uplatnenie zadosťučinenia na súde v zmysle § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z.

8. Pokiaľ žalovaný namietol závery súdu prvej inštancie ohľadne výšky priznaného nároku, je potrebné uviesť, že súčasťou práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je, aby súd vo veci na skutkový stav aplikoval platný a účinný právny predpis, objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie relevantných predpisov v zmysle zásady iura novit curia a starostlivo sa vecou zaoberal tak, aby poskytol účinnú právnu ochranu (II.ÚS 71/97, III.ÚS 64/2000, IV.ÚS 77/02, II.ÚS 249/04), pričom rozhodnutie všeobecného súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na ktorých je založené a vysporiadať sa s tými argumentmi účastníkov, ktoré sú vo veci relevantné (III.ÚS 119/03, IV.ÚS 115/03).

9. Primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné brať zreteľ na aspekty materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, keďže dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Táto sankčná stránka u finančného zadosťučinenia má len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva, civilné nároky majú kompenzačný, nie sankčný charakter. Keďže podstatnou je nemateriálna stránka satisfakcie, je pri stanovení rozsahu zadosťučinenia rozhodujúcou primeranosť, zadosťučinenie má zodpovedať povahe ujmy, primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritériá subjektívnej a sankčnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky zadosťučinenia určujúce.

10. Súd prvej inštancie priznané zadosťučinenie kvantifikoval sumou 500 eur s konštatovaním, že toto bude pre žalobcu primerané s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práv žalobkyne. Ako k tejto „primeranosti“ dospel, na základe akých kvalifikačných kritérií, zistiteľné nie je. Posudzovanie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení pri rozhodovaní o výške nároku musí súd uviesť a zdôvodniť všetky okolnosti, ktoré ho viedli k záveru o splnení podmienok pre určenie výšky nároku, je potrebné uviesť všetky relevantné úvahy, ktorými bol pri kvantifikácii nároku vedený. Povinnosťou súdu je zohľadniť výsledky vykonaného dokazovania, všetko, čo v konaní vyšlo najavo, vrátane toho, čo k uplatnenému nároku uviedli strany sporu. Všetky tieto predpoklady musí súd v rámci úvahy o výške nároku posúdiť kvalitatívne aj kvantitatívne, a to aj z hľadísk ich významu pre rozhodnutie, ku ktorému dospel.

11. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, že by sa týmito zásadami riadil. Na pojednávaní, ktoré na prejednanie veci nariadil na deň 28.11.2016 nevykonal žiadne dokazovanie, len „prítomného zástupcu žalobcu oboznámil s obsahom spisu“. Žalobkyňa prítomná nebola, nevyzodpovedala ani v žalobe

netvrdila, že bola vystavená psychickému vypätiu, preto nie je zrejmé, ako k tomuto záveru súd dospel. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je tým nepreskúmateľné. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa stranám sporu bráni v možnosti uplatňovať svoje práva a oprávnené záujmy. V sporovom konaní musí však súd poskytovať materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov. Vydanie nepreskúmateľného rozhodnutia je v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho procesu (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky). Súd prvej inštancie zaťažil svoje rozhodnutie vadou, pre ktorú bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP.

12. V priebehu ďalšieho konania sa súd prvej inštancie vysporiada so všetkými odvolacím súdom uvedenými výhradami, dôkazy ktoré boli alebo mu budú stranami sporu predložené alebo označené na preukázanie svojich tvrdení opätovne vyhodnotí a vo veci rozhodne.

13. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania vrátane nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 v spojení s § 255 CSP), a to v závislosti od výsledku, ku ktorému dospeje vo veci samej.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 394 ods. 2 CSP členka senátu JUDr. Gabriela Klenková, PhD. nemôže podpísať písomné vyhotovenie tohto rozhodnutia pre náhlu prekážku, ktorá bráni zákonnému sudcovi vykonať tento úkon.

JUDr. Monika Jusková
predsedníčka senátu

V Prešove 26. septembra 2017